

PLANI STRATEGJIK

2024-2028

Prill, 2024

Prill, 2024

PLANI STRATEGJIK 2024-2028

Duke ndërtuar mbi një trashëgimi të avokimit dhe fuqizimit:
Një vizion për të ardhmen

Përmbajtja

Hyrje	1
Historiku	2
Përmbledhje ekzekutive	4
Metodologjia	6
Reflektim dhe mësim nga 2018-2022: Pozicionimi i ri strategjik 2	7
Udhërrëfyese Strategjik 2024-2028	8
Shtyllat Strategjike dhe Objektivat	9
Shtylla 1: Rritja e mirëqenies sociale	9
Shtylla 2: Qasja fizike	10
Shtylla 3: Luftimi i paragjykimeve dhe stigmës 2024-2028	10
Shtylla 4: Avokimi për legjislacion të zbatueshëm	11

Hyrje

Ky dokument gjithëpërfshirës shërben si një kornizë udhëzuese dhe një rast bindës për misionin dhe projektet e HANDIKOS-it për periudhën 2024-2028. I zhvilluar përmes hulumtimit të gjerë, konsultimeve me palët e interesit nga sektori i organizatave të shoqërisë civile, institucionet publike, mbështetësit dhe donatorët, dhe vlerësimeve të kujdesshme të iniciativave të kaluara dhe aktuale, dokumenti synon të drejtojë përpjekjet e organizatës sonë në fuqizimin dhe përmirësimin e jetës së personave me aftësi të kufizuara (PAK) në Kosovë.

Duke u mbështetur në arritjet tona të kaluara dhe mësimet e nxjerra, ky plan trajton fusha kritike të identifikuara nga komuniteti ynë dhe synon të

shërbejë si një dokument përmbajtësor për donatorët e mundshëm. HANDIKOS mbetet i palëkundur në prioritetet strategjike kyçe siç është përmirësimi i mirëqenies së personave me aftësi të kufizuara (PAK) në Kosovë në shumë sektorë, duke përfshirë mirëqenien sociale, qasjen fizike, avokimin ligjor dhe perceptimin publik. Duke përcaktuar objektiva të qarta dhe veprime konkrete për t'i arritur ato, kjo strategji kristalizon vizionin tonë për vitet në vijim, duke shërbyer si bazament për ndryshime përmbajtësore dhe të qëndrueshme. Ky plan ofron gjithashtu një kornizë organizative dhe operacionale që siguron qëndrueshmëri, shkallëzim dhe ndikim maksimal, duke shfaqur profesionalizmin dhe kapacitetin tonë për ndryshime transformuese.

Historiku

HANDIKOS është organizatë joqeveritare me ndikim në Kosovë, e fokusuar në mbrojtjen dhe avancimin e të drejtave dhe përmirësimin e jetës së personave me aftësi të kufizuara (PAK). Fillimisht e themeluar si një iniciativë e një grupi të qytetarëve me aftësi të kufizuara në vitin 1983, HANDIKOS ndër vite është rritur për t'u bërë gurthemel në sektorët e avokimit për arsim, shëndetësi, realizimin e të drejtave, ngritje të kapaciteteve, punësim të personave me aftësi të kufizuara dhe ofrimin e shërbimeve sociale me shtrirjen me të gjerë në Kosovë, me prani aktive në 7 rajonet e Kosovës,

Në aspektin organizativ, HANDIKOS funksionon si shoqatë e Personave me Aftësi të Kufizuara. Organi më i lartë është Kuvendi i Anëtarëve, pasuar nga Bordi pesë anëtarësh të zgjedhur nga Kuvendi. Përgjegjës për menaxhimin e organizatës sipas strukturës organizative është Drejtori Ekzekutiv, pasuar nga menaxherët, koordinatorët dhe stafi i projekteve. Përkrahja administrative bëhet nga pozitat përgjegjëse për financa, logjistikë dhe këshilltari ligjor.

Gjatë viteve, HANDIKOS ka realizuar me sukses projekte të shumta të financuara nga grante institucionale dhe financime të bazuara në projekte, duke evoluar vazhdimisht strategjinë e saj për t'u përballuar me sfidat dhe mundësitë e reja.

Organizata ka luajtur rol të rëndësishëm në ndikimin e ndryshimeve legjislative përmes pjesëmarrjes në krijimin, ndryshimin, incimin dhe monitorimin e implementimit të infrastrukturës ligjore në fushën e të drejtave të personave me aftësi të kufizuara. Në partneritet me agjenci të ndryshme qeveritare dhe ndërkombëtare HANDIKOS ka vazhduar promovimin e gjithëpërfshirjes në proceset konsultative për reformat e qeverisjes dhe administratës publike në sektorin e aftësisë së kufizuar në nivel lokal, nacional dhe regjional.

Organizata e arrin këtë duke marrë pjesë aktivisht në mekanizmat institucionalë, si në Këshillin Nacional për të Drejtat e Personave me Aftësi të Kufizuara, Komisionet e ndryshme Parlamentare, që janë

mekanizma operativ, e po ashtu edhe në Komitetet Komunale për Persona me Aftësi të Kufizuara.

Sa i përket shërbimeve sociale, HANDIKOS ka arritur të identifikoj me kompetencë modelet të cilat ju përshtaten më së miri kontekstit institucional dhe nevojave të personave me aftësi të kufizuara dhe familjeve të tyre përmes. Me anë të të cilave synohet të arrihet Përmirësimi i kualitetit të jetës së personave me aftësi të kufizuar përmes rritjes së shanseve dhe mundësive të jetës, duke rritur nivelin e autonomisë fizike dhe sociale të tyre dhe duke siguruar mundësi të barabarta për qasje në shërbime adekuate.

Ajo që e bën më të veçantë organizatën tonë, është implementimi i programit të Rehabilitimit të Bazuar në Bashkësi (RBB), i konceptuar dhe i njohur nga katër agjensionet e Kombeve të Bashkuara: Organizata Botërore e Shëndetësisë (WHO) që i mbulon nevojat e personave me aftësi të kufizuar në fushën e shëndetësisë; Organizata Ndërkombëtare e Punës (ILO) e cila mbulon dhe përfshinë mirëqenien sociale, aftësimin profesional dhe krijimin e mundësive për punësim; Organizata për Edukim, Shkencë dhe Kulturë e Kombeve të Bashkuara (UNESCO) e cila përfshin nevojat e personave me aftësi të kufizuar në fushën e arsimit; dhe Fondi për Fëmijë i Kombeve të Bashkuara (UNICEF) i cili kujdeset për mirëqenien e fëmijëve në përgjithësi e për mirëqenien e fëmijëve me aftësi të kufizuar në veçanti. RBB si koncept bazohet në respektimin e të drejtave të njeriut me aftësi të kufizuar, i cili nënkupton qasjen multisektoriale, respektivisht ndërministrorë, e që është adoptuar nga të gjitha shtetet anëtare të Asamblesë së Kombeve të Bashkuara.

HANDIKOS i realizon RBB duke bazuar aktivitetet në: Fushën e Shëndetësisë, Fushën e punës dhe mirëqenies sociale, ndihmës juridike, dhe Fushën e arsimit dhe edukimit.

QENDRA PËR SHËRBIME SOCIALE BAZUAR NË BASHKËSI

Nga këto shërbime HANDIKOS e ka fokusuar punën e saj në katër lloje të shërbimeve sociale të bazuara në bashkësi:

- rehabilitim primar fizikal dhe psiko-social;
- shërbime të ofruara në shtëpi;
- shërbime të qëndrimit ditorë;
- shërbime për pajisje ndihmëse;

Synimi kryesor i ofrimit të shërbimeve përmes Rehabilitimit të Bazuar në Bashkësi është, ofrimi në vazhdimësi i shërbimeve gjithëpërfshirëse duke ofruar kështu mbështetje holisitke me bazë biopsiko-sociale si dhe duke u orientuar në pavarësimin e mbështetjen e fëmijëve, prindërve të tyre e të rriturve me aftësi të kufizuara.

Kontributi i vazhdueshëm në përmbushjen e misionit të HANDIKOS për mbrojtjen e të drejtave të personave me aftësi të kufizuara në Kosovë bëhet edhe përmes ofrimit të shërbimeve të këshillimit juridik në rastet e diskriminimit, mohimit të të drejtave bazë të njeriut apo mos-përfitimit të benefiteve të garantuara me ligj. Për më tepër, në vazhdimësi organizata ka qenë dhe mbetet pika referuese për ofrimin e pajisjeve ndihmëse për lëvizje si dhe ofrimin e shërbimit të servisimit të pajisjeve ekzistuese.

Në vazhdën e veprimtarisë shumëvjeçare, HANDIKOS ka publikuar udhëzues dhe doracak të ndryshëm për të drejtat e personave me aftësi të kufizuara, duke u bërë burimi kryesor i informacionit mbi aftësinë e kufizuar në Kosovë. Ky përkushtim afatgjatë në avokim, ndërhyrje të drejtpërdrejtë dhe mobilizim të komunitetit e ka bërë HANDIKOS një gur themeli në peizazhin e të drejtave dhe shërbimeve të aftësisë së kufizuar në Kosovë dhe sinonim i luftës për

të drejtat e aftësisë së kufizuar në Kosovë.

Duke pasur parasysh këtë histori të pasur dhe kuptim të rrënjësor të thellë të sfidave me të cilat përballen PAK, HANDIKOS është i pozicionuar në mënyrë unike për të udhëhequr një qasje të shumëanshme për adresimin e çështjeve që ndërlidhen me Personat me Aftësi të Kufizuara në Kosovë.

Situata aktuale

Megjithatë, edhe pse lëvizjet drejt ndryshimeve pozitive janë evidente në Kosovë, shikuar nga prizma e mirëqenies së personave me aftësi të kufizuar, mbeten sfida të rëndësishme për t'u adresuar. Raporti për Kosovën i Komisionit Evropian për periudhën 2021-2022 thekson se: "Personat me aftësi të kufizuara mbeten ndër më të diskriminuarit, pasi nuk kanë qasje në infrastrukturë fizike, arsim cilësor, kujdes të duhur mjekësor dhe shërbime shëndetësore, si dhe mundësi punësimi". Korniza aktuale ligjore (lista e ligjeve dhe rregullativës aktuale e prezantuar në Shtojcën B) përfshinë një sërë ligjesh dhe rregulloresh që adresojnë çështjen e aftësisë së kufizuar, por në praktikë mungon zbatimi efektiv. Për më tepër, llojet e ndryshme të aftësive të kufizuara përballen me qasje jo të njejtë të institucioneve shtetërore. Nga gjithë këto, është evidente mungesa e një ligji gjithëpërfshirës për personat me aftësi të kufizuar, i cili do të garantojë trajtimin e barabartë të të gjitha grupeve të aftësive të kufizuara, në pajtim me normat dhe praktikat ndërkombëtare, me qëllim që të sigurohen të drejtat e PAK në përfitime financiare, shërbime dhe të tjera. Kjo ndërlidhet edhe me nevojën për buxhetimin përmbajtësor në sektorë të ndryshëm nga ana e politikbërësve, nëse synohen ndryshime

substanciale.

Prandaj, përpjekje të vazhdueshme duhet ndërmarrë drejt përmirësimit në fushat e zbatimit ligjor, dispozitave të kujdesit shëndetësor, mundësive arsimore dhe paragjytimeve shoqërore,

të manifestuara në çështje si akses i kufizuar fizik, shërbimet e kufizuara të kujdesit shëndetësor dhe social, pabarazitë arsimore dhe stigmatizimi social për PAK në Kosovë.

Përmbledhje ekzekutive

HANDIKOS është gati të hyjë në një fazë transformuese në rrugëtimin e tij për të përmirësuar jetën e Personave me Aftësi të Kufizuara (PAK) në Kosovë. Ndërsa ecim përpara, HANDIKOS është e përkushtuar të ndërtojë mbi sukseset e deritanishme duke u bërë lider në avokimin dhe mirëqenien e PAK në Kosovë, duke nxitur ndryshime sistematike përmes partneriteteve dhe përkushtimit të palëkundur ndaj misionit tonë. Për më tepër, duke u mbështetur në njohuritë e vlefshme të fituara nga vitet e mëparshme, ky Plan Strategjik për periudhën 2024-2028 synon të zgjerojë fushëveprimin tonë dhe të thellojë ndikimin tonë përmes rritjes së shtrirjes dhe avokimit të qëndrueshëm, duke njohur njëkohësisht rëndësinë e qëndrueshmërisë organizative dhe të partneriteteve të fuqishme.

Ky plan strategjik shërben si një udhërrëfyes i brendshëm për të udhëhequr vendimmarrjen e brendshme, për të motivuar ekipin tonë dhe si një manifest i jashtëm i krijuar për të siguruar donatorët aktualë dhe të mundshëm për qasjen tonë strategjike dhe afatgjatë për të nxitur një shoqëri më gjithëpërfshirëse.

VIZIONI

Shoqëri gjithëpërfshirëse, me njohje dhe realizim të plotë të të drejtave dhe mundësive të barabarta të personave me aftësi të kufizuara.

MISIONI

Mbrojtja, fuqizimi dhe përmirësimi i kushteve të jetesës për personat me aftësi të kufizuara duke ofruar shërbime mbështetëse cilësore dhe duke promovuar përfshirjen sociale përmes ndihmës ligjore dhe programeve të ndërgjegjësimit, duke reduktuar kështu paragjykimet dhe duke nxitur një mjedis që promovon integrimin e tyre të plotë në shoqëri.

Metodologjia

Strategjia është përpiluar nga të dhënat e mbledhura përmes rishikimeve të brendshme, punëtorisë me stafin kyç, intervista me palë të interesit me përfaqësues të organizatave të shoqërisë civile, përfshirë organizatat e personave me aftësi të kufizuara, institucioneve publike, mbështetësit dhe donatorët, reagimeve të menaxhmentit dhe mësimave të nxjerra nga plani strategjik HANDIKOS 2018-2022. U ndoq një qasje përsëritëse për të siguruar që zërat e të gjitha palëve të interesit të konsideroheshin, duke përfshirë pjesëtar të komunitetit PAK, dhe përfitues të shërbimeve.

Zhvillimi i këtij plani strategjik ka përfshirë një proces të organizuar në faza me qëllim për të siguruar kërkime gjithëpërfshirëse, kontributin e palëve të interesit dhe përcaktimin e pozicionimit strategjik. Fazat e ndjekura janë elaboruar si më poshtë:

Faza 1: Hulumtimi dhe mbledhja e të dhënave

Një rishikim i plotë i projekteve, programeve dhe rezultateve të mëparshme.

- Intervistat me palët e interesit për të kuptuar nevojat, sfidat dhe mundësitë.

Faza 2: Punëtori të brendshme

• Punëtori me stafin kyç menaxhues, me prindërit dhe përfituesit e shërbimeve për të vërtetuar gjetjet dhe për të përmirësuar objektivat.

• Kryerja e një analize SWOT për të identifikuar pikat e forta, dobësitë, mundësitë dhe kërcënimet (gjetjet kryesore në Shtojcën C)

Faza 3: Planifikimi Strategjik

- Përcaktimi i prioriteteve strategjike bazuar në gjetjet nga Fazat 1 dhe 2.
- Hartimi i objektivave dhe aktiviteteve në përputhje me secilin prioritet.

Reflektim dhe mësim nga 2018-2022: Pozicionimi i ri strategjik 2024-2028

Udhëtimi deri më tani

Në periudhën e fundit strategjike nga viti 2018 deri në vitin 2022, HANDIKOS ka zgjeruar aktivitetet e veta duke ofruar shërbime si Ergoterapi, Këshillim Psikologjik, Shërbime Logopedi, Kampe të rehabilitimit aktiv, Edukim Joformal etj.

Një arritje e madhe konsiderohet forcimi i bashkëpunimit me organizatat rajonale dhe ndërkombëtare të dedikuara për çështjet e aftësisë së kufizuar dhe të drejtave të njeriut, ose duke u anëtarësuar ose duke vazhduar bashkëpunimin, me organizata si (ESCIF) Federata Evropiane për Dëmtimet e Palcës Kurrizore, BDIF (Rrjetit të Pavarur Ballkanik mbi Aftësinë e Kufizuar), Shoqatat e Paraplegjikëve të Ballkanit Veri - Perëndimor, Rrjeti i Organizatave për të Drejtat e Njeriut, KOMF, CIVIKOS, Rrjeti i Grave të Kosovës, Institucioni i Ombudspersonit, Forumi i OShC-ve, Forumi Evropian i Aftësisë së Kufizuar dhe organizata tjera.

Pengesat Përgjatë Rrugës

Ndërkohë që progresi është evident, disa sfida penguan realizimin e plotë të objektivave tona. Mungesa e burimeve të jashtme të financimit kufizoi aktivitetet tona dhe planifikimin afatgjatë, duke e bërë qëndrueshmërinë financiare një shqetësim gjithëpërfshirës, duke pasur parasysh grantet e kufizuara dhe financimin e bazuar në projekte për afate të limituara kohore.

Sfidat legjislative shtuan një shtresë tjetër kompleksiteti. Procedurat burokratike shpesh penguan dhe madje ndikuan në cilësinë e shërbimeve që mund të ofronim. Implikimet e kësaj u përkeqësuan nga mungesa e përgjithshme e ndërgjegjësimit të publikut për rëndësinë e misionit tonë dhe nevojat e PAK, duke krijuar një sfond shoqëror që ishte më pak mbështetës sesa mund të ishte.

Kufizimet e burimeve njerëzore ishin një tjetër shqetësim. Ne ishim të stërngarkuar duke mbuluar numër të madh të shërbimeve dhe realizim të projekteve, dhe ky tejzgjerrim herë pas here hodhi hije mbi objektivat tona ambicioze, veçanërisht për të mbajtur ritmin me kërkesat dhe pritshmëritë e larta që kishte komuniteti për HANDIKOS-in.

Rruga përpara: Mundësitë dhe Sfidat

Ka shumë drejtime në të cilat HANDIKOS mund të orientohet për ndryshime pozitive. Infrastruktura ligjore ekzistuese në Kosovë është në mënyrë progresive duke u bërë më e favorshme për PAK, dhe kjo ofron një bazë për avokim me më shumë ndikim. Përfshirja e konventave të OKB-së në legjislacionin aktual dhe antarësimet në rritjet e tjera ndërkombëtare do të hapte dyert për partneritete ndërkufitare dhe zgjerim të mundësive për qasje në fonde nga donatorë të ndryshëm. Përvoja dhe ekspertiza jonë, së bashku me ligjet e favorshme në lidhje me kontraktimin e shërbimeve sociale, e bëjnë HANDIKOS-in të pozicionuar mirë për zgjerim dhe ndikim të mëtejshëm.

Në anën tjetër, duhet pasur kujdes në menaxhimin e organizatës meqenëse pritshmëritë e publikut janë larta. Largimi i stafit me përvojë për arsye të përfundimit të projekteve afatshkurta shpesh rezulton me mungesë të stafit

PLANI STRATEGJIK 2024-2028

të trajnuar në mënyrë adekuate dhe kjo mund të rrezikojë cilësinë e ofrimit të shërbimeve. Nivelet e ulëta të aktivizimit qytetar mund të ngadalësojnë shkallën e ndryshimit shoqëror, duke e bërë punën tonë të avokimit edhe më sfidues. Pengesat legjislative e në veçanti mos-harmonizimi i ligjeve vazhdojnë të pengojnë zbatimin e plotë të politikave të dobishme për PAK. Së fundmi, organizata përballet me rrezikun e mbingarkesës për shkak të boshllëqeve në përcaktimin dhe funksionalizimin e përgjegjësive të institucioneve shtetërore, duke ndikuar si në qëndrueshmërinë e organizatës ashtu edhe në cilësinë e shërbimit.

Rruga drejt së Ardhmes: Rekomandime

Ndërsa hapim rrugën për periudhën strategjike 2024-2028, mësimet nga e kaluara bëhen gurët e themelit për planifikimin e së ardhmes. Avokimi për legjislacion gjithëpërfshirës që mbështet PAK do të jetë në krye të misionit tonë. Ne gjithashtu do të përforcojmë zërin tonë përmes fushatave të synuara të shtrirjes së komunitetit dhe ndërgjegjësimit të publikut. Bashkëpunimi me organet qeveritare do të na mundësojë të luajmë një rol më aktiv në zbatimin e politikave. Mbi të gjitha, një investim në trajnimin e stafit do të jetë i domosdoshëm për të ruajtur cilësinë e shërbimeve të ofruara.

Në përmbledhje, ky reflektim shërben jo vetëm si një pasqyrë për të kaluarën për të kuptuar se ku kemi qenë, por edhe si shënjestër fokusi për atë që na pret në të ardhmën.

Udhërrëfyese Strategjik 2024-2028

Nëpërmjet këtij udhërrëfyese pesëvjeçar, ne përcaktuam qëllime ambicioze por të arritshme, të përqendruara rreth katër shtyllave kryesore strategjike:

1. Rritja e Mirëqenies Sociale;
2. Qasshmeria;
3. Luftimi i paragjykimeve dhe stigmës;
4. Avokimi për legjislacion të zbatueshëm

Ne do t'i funksionalizojmë këto prioritete përmes menaxhimit efektiv të projekteve, zhvillimit të burimeve njerëzore dhe qasjeve të financimit strategjik. Monitorimi dhe vlerësimi i vazhdueshëm do të sigurojë ekzekutimin efikas dhe të matshëm të të gjitha nismave, duke përforcuar përkushtimin tonë të palëkundur për përmirësimin e jetës së PAK në Kosovë.

Plani strategjik është hartuar si një dokument i gjallë, i adaptueshëm ndaj ndryshimit të rrethanave aktuale duke mbetur i rrënjësor në misionin e tij kryesor. Përmes qasjes sonë të fokusuar dhe përkushtimit ndaj vlerësimit të vazhdueshëm, HANDIKOS ka aspiratë të vendosë standarde të reja në gjithëpërfshirje, fuqizim dhe drejtësi sociale për PAK në Kosovë, duke zhdukur sistematikisht barrierat me të cilat vazhdojnë të përballen PAK në Kosovë gjatë pesë viteve të ardhshme.

Shtyllat Strategjike dhe Objektivat

Shtylla 1: Rritja e mirëqenies sociale

Objektivi 1.1:

Qëndrueshmëria dhe zgjerimi i shërbimeve sociale për PAK në aspektin e shumëllojshmërisë, numrit dhe kualitetit të cilësisë së shërbimeve

Aktivitetet:

- 1.1.1. Avokimi për arritjen e qëndrueshmërisë së shërbimeve
- 1.1.2. Monitorimi dhe vlerësimi i shërbimeve të ofruara
- 1.1.3. Zhvillimi shërbimeve të reja në HANDIKOS
- 1.1.4. Avancimi i shërbimeve aktuale në HANDIKOS
- 1.1.5. Mbulimi me pajisje ndihmëse.

Objektivi 1.2:

Përmirësimi i mbrojtjes, kujdesit social dhe nxitja e pjesëmarrjes së personave me aftësi të kufizuara në tregun e punës

Aktivitetet:

- 1.2.1. Avokimi për ligje dhe politika gjithëpërfshirëse
- 1.2.2. Pjesëmarrje në hartim të politikave mbrojtëse
- 1.2.3. Identifikimi dhe promovimi i praktikave të mira ndërkombëtare dhe avokimi/lobimi për zbatimin e tyre përmes rekomandimeve konkrete
- 1.2.4. Lobim dhe avokim për skemat penzionale favorizuese dhe jo përjashtuese për PAK
- 1.2.5. Ofrimi i këshillave dhe shërbimeve referuese për PAK
- 1.2.6. Fushata informuese për të drejtat e personave me aftësi të kufizuara dhe pjesëmarrjen e tyre në shoqëri.

Objektivi 1.3:

Përmirësimi i klimës familjare për personat me aftësi të kufizuara përmes fuqizimit dhe edukimit

Aktivitetet:

- 1.3.1. Krijimi i programeve dhe ofrimi i shërbimeve këshilluese për familjet e personave me aftësi të kufizuara.
- 1.3.2. Ofrimi i programeve të prindërimit.
- 1.3.3. Mbështetje psikosociale dhe psikologjike për familjet me persona me aftësi të kufizuara.
- 1.3.4. Organizimi i aktiviteteve për fëmijët, të rinjtë, burrat dhe gratë me aftësi të kufizuara.

Shtylla 2: Qasja fizike

Objektivi 2.1: Përmirësimi i aksesueshmërisë (qasjes) në hapësirat publike

Aktivitetet:

- 2.1.1. Monitorimi dhe raportimi publik rreth respektimit të UA 33/2027
- 2.1.2. Monitorimi dhe raportimi mbi numrin e objekteve që nuk ofrojnë qasje
- 2.1.3. Avokim në nivel lokal dhe qëndror për ofrimin e qasjes për personat me aftësi të kufizuara dhe përmirësimet e infrastrukturës
- 2.1.4. Avokim i shënjestruar tek ligjvënësit për avancimin e UA në ligj
- 2.1.5. Fushata informuese për PAK për të drejtën e tyre për qasje.

Objektivi 2.2: Përmirësimi i transportit publik urban dhe ndërrurban për PAK

Aktivitetet:

- 2.2.1. Identifikimi dhe promovimi i praktikave të mira ndërkombëtare dhe avokimi/lobimi për zbatimin e tyre përmes rekomandimeve konkrete
- 2.2.2. Fushata informuese për PAK për të drejtën e tyre për qasje në transporte publike

Shtylla 3: Luftimi i paragjyqimeve dhe stigmës

Objektivi 3.1: Ulja e stigmës dhe rritja e ndërgjegjësimit publik

Aktivitetet:

- 3.1.1. Fuqizimi i individëve – mbështetja e personave me aftësi të kufizuara që të bëhen avokues për të drejtat dhe nevojat e tyre
- 3.1.2. Fushata ndërgjegjësimi përmes platformave të mediave sociale për të krijuar fushata virale që sfidojnë stigmën
- 3.1.3. Avokim dhe lobim për të inkorporuar praktikatat e arsimit gjithëpërfshirës në kurrikulat shkollore
- 3.1.4. Avokim për ligje dhe politika që përkrahin gjithëpërfshirjen dhe dënojnë diskriminimin
- 3.1.5. Krijimi i partneriteteve me figura publike dhe influencers për të folur kundër stigmës dhe për të drejtat e personave me aftësi të kufizuara.
- 3.1.6. Avokim për përfshirjen e vajzave dhe grave me aftësi të kufizuara në krijim të politikave dhe vendim-marrje.
- 3.1.7. Promovimi i përdorimit të terminologjisë adekuate për personat me aftësi të kufizuara.

Objektivi 3.2: Bashkëpunimi me mediat për formësimin e perceptimit publik

Aktivitetet:

- 3.2.1. Publikimi i artikujve dhe tregimeve që sfidojnë stereotipet shoqërore
- 3.2.2. Promovimi i arritjeve të personave me aftësi të kufizuara përmes shembujve të suksesit nga komuniteti PAK, storie suksesi

3.2.3. Pjesëmarrja në ngjarje publike, organizimi i forumeve dhe debateve televizive për të diskutuar çështjet me të cilat përballen personat me aftësi të kufizuara

3.2.4. Përpjekje për arritjen e nënshkrimit të marrëveshjes së mirëkuptimit me transmetuesin publik rreth sigurimit të hapsirës mediale për çështjet e PAK.

3.2.5. Bashkëpunimi me media për përdorimin e terminologjisë adekuate për personat me aftësi të kufizuara.

Shtylla 4: Avokimi për legjislacion të zbatueshëm

Objektivi 4.1.: Krijimi i Mekanizmit të Raportimit Publik

Aktivitetet:

4.1.1. Krijimi i një platforme për PAK për të raportuar rastet kur të drejtat e tyre janë shkelur

4.1.2. Përkrahja dhe ofrimi i ndihmës juridike për PAK në rastet e diskriminimit.

Objektivi

4.2.: Përmirësimi i kornizës ligjore dhe politikave gjithëpërfshirëse dhe jo-diskriminuese për të gjitha kategoritë PAK

Aktivitetet:

4.2.1. Angazhim aktiv në dialogun e politikave dhe avokimit për llogaridhënie nga institucionet shtetërore në lidhje me e zbatueshmërinë e ligjeve

4.2.2. Fokusimi në avokimin e vazhdueshëm për të drejtat e fëmijëve me aftësi të kufizuara.

4.2.3. Krijimi i mekanizmit monitorues në nivelin qendror dhe lokal rreth zbatimit të KDF (Konventa për të Drejtat e Fëmijëve) nga pikëpamja e mosdiskriminimit

4.2.4. Avokim i fokusuar, identifikim i aktereve dhe audiencave kryesore dhe përshtatja e metodave avokuese për secilën pale.

4.2.5. Lobimi për inkorporimin e Konventës së KB për të drejtat e personave me aftësi të kufizuara në Kushtetuen e Kosovës dhe avokimi për harmonizimin e legjislacionit me dispozitat e konventës.

*Tabela e detajuar që përshkruan shtyllat strategjike, objektivat dhe aktivitetet konkrete është përfshirë në Shtojcën A të këtij dokumenti.

Prioritetet horizontale

Në kuadër të katër shtyllave kryesore strategjike, HANDIKOS poashtu do të fokusohet në fushat e mëposhtme horizontale, të cilat kanë ndikim direkt apo të tërthortë në një apo në më shumë shtylla strategjike:

- **Zhvillimi i kapaciteteve të Organizatës:**

HANDIKOS njeh rëndësinë e rritjes së kapaciteteve të burimeve njerëzore. Përkundër faktit që shumica e stafit aktual janë me përvojë shumëvjeçare në organizatë, me një memorie të pazëvendësueshme institucionale, megjithatë për të realizuar strategjinë e re është e domosdoshme të rishikojmë strukturën aktuale të stafit për të qartësuar rolet dhe përgjegjësitë e pozitave, duke mundësuar profilizim më të lartë, si dhe krijim të pozitave të reja, në veçanti për ngritje të fondeve, komunikim dhe burime njerëzore. Ndërtimi i kapaciteteve të brendshme do të ketë ndikim në avancimin dhe përmbushjen e synimeve të përcaktuara në të gjitha shtyllat strategjike.

- **Krijimi i Agjencisë për Fëmijët me Aftësi të Kufizuara:**

HANDIKOS do të vazhdojë përfshirjen aktive në mekanizma dhe iniciativa të ndryshme institucionale. Përmes krijimit dhe funksionalizimit të kësaj agjencie, djemtë dhe vajzat me aftësi të kufizuara përfitojnë nga mundësitë e shtuara për t'u organizuar dhe shprehur rreth çështjeve me interes të përbashkët. Kjo do të prekë kryesisht shtyllat 1 dhe 4, pasi përfshin mirëqenien sociale dhe avokimin për legjislacion.

- **Të drejtat e personave dhe fëmijëve me aftësi të kufizuara:**

HANDIKOS mbetet i përkushtuar në transformimin e

avokimit të bazuar në projekte në avokim të vazhdueshëm, të fokusuar për miratimin dhe zbatimin e kornizave ligjore që mbrojnë dhe avancojnë të drejtat e fëmijëve, të rinjve, burrave dhe grave me aftësi të kufizuara. HANDIKOS ka kapacitet dhe ekspertizë për t'u angazhuar në mënyrë aktive në dialogun politik dhe avokimin për të siguruar që të drejtat e fëmijëve me aftësi të kufizuara mbrohen dhe përmbushen, si dhe monitorimin e cilësisë së zbatimit të KDF (Konventa për të Drejtat e Fëmijëve) nga pikëpamja e mosdiskriminimit. Kjo fushë do të ketë ndikim në avancimin dhe përmbushjen e synimeve të përcaktuara në shtyllat 1, 3 dhe 4, duke u fokusuar në mirëqenien sociale, luftimin e paragjyqimeve dhe mbrojtjen e ligjeve.

- **Rrjetizimi dhe bashkëpunimi brenda hapësirës së Shoqërisë Civile:**

HANDIKOS ruan bashkëpunimin e fortë me organizatat lokale, rajonale dhe ndërkombëtare të dedikuara për çështjet e aftësisë së kufizuar. Anëtarësimi i HANDIKOS-it në rrjetet vendore dhe ndërkombëtare fuqizon përkushtimin tonë për të nxitur gjithëpërfshirjen. Kjo do të ketë ndikim në shtyllën 1 dhe 3 duke i çuar më tej partneritetet dhe bashkëpunimet.

- **Digjitalizimi i Shërbimeve HANDIKOS:**

Duke qenë të vetëdijshëm për trendet aktuale, angazhimi jonë për të rritur qasshmërinë dhe efikasitetin e shërbimit doemos duhet të shkojë drejt digjitalizimit të shërbimeve. Ne jemi të vendosur të ndërtojmë kapacitete të brendshme për transformimin digjital, duke përfshirë trajnimin e stafit dhe mbështetjen teknike, me qëllimin përfundimtar krijimin dhe lansimin e platformës

digjitale. Kjo fushë horizontale do të ndikojë kryesisht në shtyllën 1, 2 dhe 3, duke synuar t'i bëjë shërbimet më efikase dhe më të qasshme.

Përmes qasjes sonë të fokusuar dhe përkushtimit ndaj vlerësimit të vazhdueshëm, HANDIKOS aspiron të vendosë standarde të reja në gjithëpërfshirje, fuqizim dhe drejtësi sociale për PAK në Kosovë, duke çrrënjësuar sistematikisht barrierat me të cilat ata

vazhdojnë të përballen. Me mbështetjen e partnerëve, anëtarëve dhe përfituesve tanë të çmuar, HANDIKOS është gati të nisë këtë rrugëtim transformues, duke ndërtuar mbi historinë tonë të pasur dhe trashëgiminë e përmirësimit të jetës së personave me aftësi të kufizuara.

HandiKOS: Fuqizimi i Personave me Aftësi të Kufizuara, Pasurim i Jetës.

Rritje e qëndrueshme përmes diversifikimit të burimeve të fondeve

Në planin strategjik HANDIKOS 2024-2028, qasja jonë ndaj qëndrueshmërisë financiare thekson nevojën për një model hibrid financimi, kryesisht të bazuar në projekte dhe në grante institucionale. Duke u përafruar me fokuset mbështetëse dhe objektivat specifike që rezonojnë me donatorët e mundshëm, HANDIKOS synon të fuqizon mekanizmin e brendshëm për ngritje të fondeve në mënyrë që të siguron grante dhe fonde nga donatorë të ndryshëm në mënyrë të vazhdueshme. Fondet e dedikuara jo vetëm që do të nxisin iniciativa të menjëhershme, por gjithashtu do të jenë vazhdimësi e punës sonë të suksesshme në ekzekutim të projekteve por edhe arritjen e synimeve të vendosura strategjike. HANDIKOS do të përkushtohet poashtu edhe në arritjen e partneriteteve afatgjata për të siguruar mundësi të financimit të bazuar në projekte apo nga grante institucionale në të ardhmen. Qasja proaktive për ngritje të fondeve do të mundëson që HANDIKOS të ofrojë shërbimeve cilësore dhe në mënyrë efektive e të qëndrueshme për personat me aftësi të kufizuara.

Konkluzion

Plani Strategjik HANDIKOS 2024-2028 është një dëshmi e guximshme e përkushtimit tonë të palëkundur dhe qasjes vizionare drejt krijimit të një shoqërie gjithëpërfshirëse dhe të barabartë për Personat me Aftësi të Kufizuara në Kosovë. E rrënjosur në arritjet e kaluara dhe mësimet e nxjerra, kjo strategji parashikon një udhërrëfyes gjithëpërfshirës dhe të shumëanshëm për të ç'rrënjosur barrierat, dhe për të luftuar paragjykimet si dhe për të përmirësuar jetën e PAK përmes nismave të bashkërenduara dhe të qëndrueshme.

Ne jemi optimistë, pasi ky udhërrëfyes pasqyron jo vetëm ambiciet tona si organizatë, por edhe aspiratat e atyre që u shërbejmë. Sfidat janë të shumta, por me këtë vizion strategjik në dorë, të mbështetur nga përkushtimi ynë dhe vullneti kolektiv i partnerëve tanë, palëve të interesit dhe komuniteteve, ne jemi gati të bëjmë hapa transformues në formësimin e një peizazhi më gjithëpërfshirës, të drejtë dhe fuqizues për PAK në

Kosovë. Kjo strategji është më shumë se thjesht një plan-është një ftesë për të gjithë që të bashkohen me HANDIKOS-in në aktualizimin e vizionit tonë të përbashkët për një Kosovë gjithëpërfshirëse ku çdo individ, pavarësisht nga aftësitë e tij, ka mundësinë që në mënyrë të pavarur dhe të barabartë ta bënë një jetë të dinjitetshme.

HANDIKOS shpreh mirënjohjen për të gjithë ata që e kanë bërë këtë rrugë me ne deri tani, dhe për ata që do të bashkohen me ne në kapitullin e ardhshëm. Ndërsa nisim këtë udhëtim ambicioz, le të kujtojmë se çdo hap që hedhim, çdo politikë që ndikojmë dhe çdo jetë që prekim është një hap drejt një të ardhmeje më të barabartë. Së bashku, ne mbetemi të palëkundur në besimin dhe misionin tonë se një shoqëri gjithëpërfshirëse, ku PAK gëzojnë mundësi të barabarta dhe jetojnë me dinjitet, nuk është thjesht një ëndërr, por një realitet në duart tona.

Së bashku, ne mundemi dhe do të bëjmë ndryshimin e nevojshëm

Shtojca A

Tabela 1: Shtyllat strategjike, objektivat dhe aktivitetet

Shtyllat Strategjike	Objektivat	Aktivitetet	Rezultatet e pritshme
Shtylla 1 Rritja e mirëqenies sociale	Objektivi 1.1: Qëndrueshmëria dhe zgjerimi i shërbimeve sociale për PAK në aspektin e shumëllojshmërisë, numrit dhe kualitetit të cilësisë së shërbimeve	1.1.1 Avokimi për arritjen e qëndrueshmërisë së shërbimeve 1.1.2 Monitorimi dhe vlerësimi i shërbimeve të ofruara 1.1.3 Zhvillimi shërbimeve të reja në HANDIKOS 1.1.4 Avancimi i shërbimeve aktuale në HANDIKOS 1.1.5 Mbulimi me pajisje ndihmëse.	✓ Është rritur numri dhe cilësia e shërbimeve sociale për personat me aftësi të kufizuara, bazuar në nevojat e tyre.
	Objektivi 1.2: Përmirësimi i mbrojtjes, kujdesit social dhe nxitjen e integritetit të personave me aftësi të kufizuara në tregun e punës	1.2.1 Avokimi për ligje dhe politika sociale gjithëpërfshirëse 1.2.2 Pjesëmarrje në hartim të politikave mbrojtëse 1.2.3 Identifikimi dhe promovimi i praktikave të mira ndërkombëtare dhe avokimi/lobimi për zbatimin e tyre përmes rekomandimeve konkrete 1.2.4 Lobim dhe avokim për skemat penzonale-favor izuese dhe jo përjashtuese për PAK 1.2.5 Ofrimi i këshillave dhe shërbimeve referuese për PAK 1.2.6 Fushata informuese për të drejtat e personave me aftësi të kufizuara dhe pjesëmarrjen e tyre në shoqëri.	✓ Korniza ligjore është gjithëpërfshirëse ndaj nevojave të personave me aftësi të kufizuara. ✓ Mekanizmat për mbrojtje dhe kujdes social marrin parasysh nevojat specifike të personave me aftësi të kufizuara
	Objektivi 1.3: Përmirësimi i klimës familjare për personat me aftësi të kufizuara përmes fuqizimit dhe edukimit	1.3.1.Krijimi i programeve dhe ofrimi i shërbimeve këshilluese për familjet e personave me aftësi të kufizuara. 1.3.2.Ofrimi i programeve të prindërimit. 1.3.3.Mbështetje psikosociale dhe psikologjike për familjet me persona me aftësi të kufizuara. 1.3.4. Organizimi i aktiviteteve për fëmijët, të rinjt, burrat dhe gratë me aftësi të kufizuara.	✓Fuqizim dhe edukim i familjeve në çështjet që ndërlidhen me PAK ✓Krijohen kushte më të përshtatshme për familjet me persona me aftësi të kufizuara.
Shtylla 2 Qasja fizike	Objektivi 2.1: Përmirësimi i aksesueshmërisë (qasjes) në hapësirat publike	2.1.1.Monitorimi dhe raportimi publik rreth respektimit të UA 33/2027 2.1.2.Monitorimi dhe raportimi mbi numrin e objekteve që nuk ofrojnë qasje	Qasja në institucione publike përmirësohet dukshëm

PLANI STRATEGJIK

2024-2028

Shtyllat Strategjike	Objektivat	Aktivitetet	Rezultatet e pritshme
		<p>2.1.3. Avokim në nivel lokal dhe qëndror për ofrimin e qasjes për personat me aftësi të kufizuara dhe përmirësimet e infrastrukturës</p> <p>2.1.4. Avokim i shënjestruar tek ligjvënësist për avancimin e UA në ligj</p> <p>2.1.5. Fushata informuese për PAK për të drejtën e tyre për qasje.</p>	<p>✓ Rritja e numrit të hapësirave publike të aksesueshme</p>
	Objektivi 2.2: Përmirësimi i transportit publik urban dhe ndërurban për PAK	<p>2.2.1. Identifikimi dhe promovimi i praktikave të mira ndërkombëtare dhe avokimi/lobimi për zbatimin e tyre përmes rekomandimeve konkrete</p> <p>2.2.2. Fushata informuese për PAK për të drejtën e tyre për qasje në transporte publike</p>	<p>✓ Më shumë opsione të transportit publik miqësor për PAK</p>
Shtylla 3 Luftimi i paragjykitimeve dhe stigmës	Objektivi 3.1: Ulja e stigmës dhe rritja e ndërgjegjësimit publik	<p>3.1.1. Fuqizimi i individëve – mbështetja e personave me aftësi të kufizuara që të bëhen avokues për të drejtat dhe nevojat e tyre</p> <p>3.1.2. Fushata ndërgjegjësimi përmes platformave të mediave sociale për të krijuar fushata virale që sfidojnë stigmën</p> <p>3.1.3. Avokim dhe lobim për të inkorporuar praktikatat e arsimit gjithëpërfshirës në kurrikulat shkollore</p> <p>3.1.4. Avokim për ligje dhe politika që përkrahin gjithëpërfshirjen dhe dënojnë diskriminimin</p> <p>3.1.5. Krijimi i partneriteteve me figura publike dhe influencues për të folur kundër stigmës dhe për të drejtat e personave me aftësi të kufizuara.</p> <p>3.1.6. Avokim për përfshirjen e vajzave dhe grave me aftësi të kufizuara në krijim të politikave dhe vendim-marrje.</p> <p>3.1.7. Promovimi i përdorimit të terminologjisë adekuate për personat me aftësi të kufizuara.</p>	<p>✓ Ndryshim pozitiv në perceptimin publik për PAK</p> <p>✓ Figura publike aktive në avokim për sensibilizimin e çështjeve të PAK</p>
	Objektivi 3.2: Bashkëpunimi me mediat për rritjen e ndërgjegjësimit dhe formësimin e perceptimit publik	<p>3.2.1. Publikimi i artikujve dhe tregimeve që sfidojnë stereotipet shoqërore</p> <p>3.2.2. Promovimi i arritjeve të personave me aftësi të kufizuara përmes shembujve të</p>	<p>Prezencë e rritur në media</p> <p>Përfaqësim i denjë i komunitetit PAK</p> <p>MoU e arritur me transmetuesin publik</p>

PLANI STRATEGJIK

2024-2028

Shtyllat Strategjike	Objektivat	Aktivitetet	Rezultatet e pritshme
		<p>3.2.3. Pjesëmarrja në ngjarje publike, dhe organizimi i forumeve dhe debateve televizive për të diskutuar çështjet me të cilat përballen personat me aftësi të kufizuara</p> <p>3.2.4. Përpjekje për arritjen e nënshkrimit të marrëveshjes së mirëkuptimit me transmetuesin publik rreth sigurimit të hapsirës mediale për çështjet e PAK</p> <p>3.2.5. Bashkëpunimi me media për përdorimin e terminologjisë adekuate për personat me aftësi të kufizuara.</p>	
<p>Shtylla 4</p> <p>Avokimi për legjislacion të zbatueshëm</p>	<p>Objektivi 4.1: Krijimi i Mekanizmit të Raportimit Publik</p>	<p>4.1.1. Krijimi i një platforme për PAK për të raportuar rastet kur të drejtat e tyre janë shkelur</p> <p>4.1.2. Përkrahja dhe ofrimi i ndihmës juridike për PAK në rastet e diskriminimit</p>	<p>✓ Platforma për raportim publik aktive dhe në funksion</p>
	<p>Objektivi 4.2: Përmirësimi i kornizës ligjore dhe politikave gjithëpërfshirëse dhe jo-diskriminuese për të gjitha kategoritë PAK</p>	<p>4.2.1. Angazhim aktiv në dialogun e politikave dhe avokimit për llogaridhënie nga institucionet shtetërore</p> <p>4.2.2. Fokusimi në avokimin e vazhdueshëm për të drejtat e fëmijëve me aftësi të kufizuara.</p> <p>4.2.3. Krijimi i mekanizmit monitorues në nivel qendror dhe lokal rreth zbatimit të KDF (Konventa për të Drejtat e Fëmijëve) nga pikëpamja e mosdiskriminimit</p> <p>4.2.4. Avokim i fokusuar, identifikim i aktereve dhe audiencave kryesore dhe përshtatja e metodave avokuese për secilën palë</p> <p>4.2.5. Lobimi për inkuorimin e Konventës së KB për të drejtat e personave me aftësi të kufizuara në Kushtetutën e Kosovës dhe avokimi për harmonizimin e legjislacionit me dispozitat e konventës.</p>	<p>✓ Dokumenti me indikatorët monitorues u hartua dhe shërben si bazë për matjen e suksesit në vitet vijuese.</p>

Shtojca B

SWOT analiza – gjetjet kryesore nga punëtorja me stafin

Përparësitë	Dobësitë
<ul style="list-style-type: none"> • Përvojë dhe ekspertizë shumëvjeçare • Licenca për ofrim të shërbimeve psiko-socio-shëndësore • Staf të licencuar për shpërndarje të paisjeve për PAK • Logjistika e mirë [transport] • Dokumente dhe politika, protokoll të shërbimeve • Baza e të dhënave - statistika • Imazhi dhe reputacioni pozitiv për HANDIKOS • Hapësira dhe infrastruktura ekzistuese • Paisjet, veglat dhe shërbime të vazhdueshme për PAK 	<ul style="list-style-type: none"> • Qëndrueshmëria financiare e bazuar në projekte • Mungesa e kohes/stafit për ngritje të fondeve • Nuk ka qëndrueshmëri të shërbimeve si rezultat i mungesës së fondeve • Strategjia avokuese dhe e marrëdhënieve me publikun e papërditësuar • S'ka manual informativ për stafin e ri • Mungesa e statistikave për PAK • Mungesa e një sistemi teknologjik/Aplikacion për menaxhim të dhënave
Mundësitë	Rreziqet
<ul style="list-style-type: none"> • Përfshirja e HANDIKOS në rrjete të ndryshme • Mobilizimi të PAK për avokim të vazhdueshëm • Anëtarësimi në organizata të ndryshme ndërkombëtare • HANDIKOS shihet si adresë kryesore për çështje të PAK • Bashkëpunimi i mirë me mediat • RTK si transmetues publik ka oblikim programor m'i trajtu këto tema. 	<ul style="list-style-type: none"> • Varshmëria nga projekte ose Sindromi i varshmërisë nga fondet/projektet • Rrezikohet imazhi i HANDIKOS – se pritjet janë shumë të madha nga PAK • Perceptimi i gabuar për HANDIKOS • Moszbatimi i ligjit për qasje për PAK • Mos-promovimi i PAK në media • Memoria institucionale ndikohet nga qarkullimi i stafit dhe mungesa e sistemit për dokumentim të të dhënave • Paqëndrueshmëritë dhe stabiliteti politik [ndrrimi i qeverive, etj] • HANDIKOS ose PAK rezistent të dalin në media – duhet të identifikojmë persona të ri • Vetëdija e ultë e shoqërisë për PAK • Mungesa e evidencës dhe të dhënave zyrtare për PAK

Prill, 2024

**PLANI
STRATEGJIK**
2024-2028

